

Invasiva arter

Hjälp till att bekämpa de invasiva arterna

Parkslide

En invasiv art som tillhör familjen slideväxter som härstammar från Japan. Parkslide spreds till Sverige som en prydnadsväxt odlad i många parker och trädgårdar. Växten är spridd i södra Sverige upp till Dalarna. Parkslide anses som en invasiv art som ett resultat av sin naturliga spridning vegetativt via jordstammar.

Parkslide konkurrerar ut andra växter där växten befinner sig, i vissa områden bildas rena monokulturer. Avskilt påverkade organismer är: groddjur, kräldjur, fåglar samt däggdjur. Ytterligare en negativ följd av den stora utbredningen av parkslide medför är att områden kan växa igen, vilket begränsar markanvändningen. På vissa ställen kan växtens rötter forcera in i byggnader, vilket skapar ekonomiska konsekvenser för privatpersoner, företagare och samhället i stort.

Offentligheten bör göra en påverkan för att hindra spridningen av parkslide. Det är besvärligt att bekämpa parkslide och flera metoder måste vidtas. En vanligen fungerande metod är en kombination av skördande av växtens ovanjordsdelar, sedan täckning med markduk och slutligen täckning med ett 30 cm lager jord eller grus. Det är viktigt att ta hand om växtavfallet omgående för att avstå från spridning!

Av: Anna Hilding, Cornelia Skarp och Hanna Östling
NA20, Mora Gymnasium

Blomsterlupin

Blomsterlupinen finns i hela landet förutom i Norrbottens inland och i norra fjällen. Du hittar den oftast längs vägar, järnvägar samt i trädgårdar. Då den är mycket invasiv och sprider sig snabbt, rekommenderas man av Naturvårdsverket att avstå från att plantera den samt förhindra spridningen om man har den på sin mark.

Växten sprider sig till största del via frön som kastas ut explosivt från frökapslarna, och kan på så vis spridas flera meter. Bidra jättegärna till bekämpningen av blomsterlupinen genom att slå den innan den sätter frö. Slå den gärna flera gånger under en växtsäsong för ökad chans till bekämpning. Om det är ett mindre antal kan du bara gräva eller dra upp hela växten.

Blomsterlupinen bidrar till ett hot mot den biologiska mångfalden på så sett att den konkurrerar ut växter som finns i samma miljö. Man har även sett att blomsterlupinen på lång sikt kan göra skada genom dess förmåga att binda kväve, därmed gödslas marken. Tillskottet av kväve påverkar den naturligt magra jorden vilket kan göra att exempelvis ängsblommor ersätts av kväveälskande växter.

Blomsterlupinen innehåller även alkaloider. Det är ett ämne som kan vara giftigt för får och nötkreatur, även allergiframkallande för människor.

Jättebalsamin

Jättebalsaminen finns i hela Sverige och har egenskapen att växa i stora bestånd, då den på bredden kan sprida ut sig över långa avstånd och på längden bli upp till 2,5 m. Bara en lätt beröring på den mogna frökapseln krävs för att den med en ”explosionsliknande” puff ska sprida sina frön. Arten har fått en stor spridning i Sverige och klassas nu som en av de mest problematiska invasiva arterna i hela landet. Konsekvenserna av jättebalsaminens egenskaper är att den konkurrerar ut de naturligt

förekommande växterna, samt dess pollinatörer, som exempelvis bin. Detta minskar de naturliga växternas frösättning. På ställen där jättebalsaminen fått fäste bildas även förna, vilket är ett jordlager av döda men inte nedbrutna växtdelar. Förna missgynnar andra arters etablering inom dessa områden.

För att förhindra spridning av jättebalsaminen kan du som privatperson rapportera fynd av just jättebalsaminen till Artportalen, via www.invasivaarter.nu. För att med egna händer förhindra spridningen ska den tas bort, förpackas i säck och lämnas hos närmaste återvinningscentral. Om du önskar hjälpa annan markägare med dessa åtgärder krävs tillstånd från denne person.

Jätteloka

En invasiv art som tillhör familjen flockblommiga växter. Jättelokan sprids som prydnadsväxt från områden kring Kaukasus, där växten växer vilt. Jättelokans spridning är etablerad i hela Sverige men förekommer främst kring Dalälven. Jättelokan anses som en invasiv art på grund av dess enorma spridning och hårdighet som konkurrerar ut andra växter. Växten breder ut sig ofrivilligt med frön som fastnat på material.

Jättelokan berör den biologiska mångfalden ogynnsamt därav att den snabbt sprider ut sig och tar över övrig vegetation. Den invasiva artens vätska är giftig och medför därför en hälsorisk. Vid kontakt med störväxtens vätska i kombination med solljus bildas inom två dygn brännårsliknande blåsor, sjukvård kan krävas. Allmänheten måste vidtaga åtgärder för att förhindra spridningen av jättelokan.

Arten kan motarbetas systematiskt genom att ta bort fröställningar kontinuerligt, på långsikt ges detta som följd att fröbanken i jorden förblir utarmad. Ytterligare en metod är rotkapning, jättelokan bör då kapas några centimeter under pålrotens tillväxtpunkt. Andra sätt är uppgrävning eller kvävning av växten.

